

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 frt — Félévre 2 frt — Negyedévre 1 frt. Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová az előfize- tési- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttér petit sora 30 kr.</p>
---	---	--

A községi költségvetés.

A közigazgatás egyik fokmérője és hű tükrre bizonyára minden költségvetés, mely felöleli egy a bevételek, mint a kiadások egész sorozatát, mely számszerűleg kitérít azon források kihasználását, melyekből a jövedelem bugyog, valamint azon folyam medrét — a szabályozási munkálatokkal együtt — melyen a gondosan összekuporgatott jövedelem elcsurog.

Községünknek e hó 8-ika óta közszemlére tett költségvetésébe volt alkalmunk bepillantani, s hivatásunkhoz képest azt megbírálni el nem mulaszt-hatjuk; s itt mindenképp előt kell jelent-jük, hogy azt tartjuk annyira jól szerkesztettnek, hogy egyes kifogásainkat itt nyíltan és szabadon felemlítve, annak javításához tőlünk telhetőleg mi is hozzá járjunk.

Legelőször is költségvetésünk alak-ját tesszük bírálatunk tárgyává, és nem habóunk kijelenteni, hogy egy költ-ségvetés, melynek bevételi rovata 22

tételt, kiadási rovata pedig 59 tételt számlál áttekinthetőség tekintetéből rendszeresebben állítható össze; például: a bevételek 3. 13. 16. 19. 22 tétele alatt oly 28456 frt 37 kr jövedelem van így elszórtan a költségvetésbe felvéve, melyek mindannyian megegyeznek abban, hogy azokból kivétel nélkül egy krajczár sem használható fel a község szükségleteinek fedezésére, hanem vagy mint a 13 tétel alatt felvett adóvisszatérítési 17908 frt 44 kr. az ártéri birtokosoknak kiadandók, vagy mint a 3 tétel alatti 6453 frt 10 kr. oly jövedelmet képeznek melyet egyesek a helyettük kifizetett adók megtérítéséül a községnek fizetnek.

Sokkal célszerűbben és különösen világosabban lenne tehát a költségvetés szerkesztve, ha e rokon természetű tételek vagy egy főcsoportba lennének összefoglalva, vagy legalább a költségvetésbe közvetlenül egymásután sorolatnának fel.

Igy a kiadások 1. 2. 3. tétele alatt a község által fedezendő állami

adó, egyenértéki illeték és utadó van felvéve, míg a megyei adó, mely kiadásokkal teljesen rokon a 28 és 29 tételek alá van sorolva.

A formai résztől eltekintve sajnosan nélkülözzük a költségvetésben, hogy az ártézi kutra, mely községünk értelmes lakosságának hő ohaját képezi, s mely intézmény létesítése nemcsak azért elodázhatatlan, mert a község lakosainak egészségére előnyös, hanem és különösen azért is, mert e tudat a lakosság minden rétegében annyira meggyökeredzett, hogy e kiváló fontosságú alkotásnak alig akadna ellenzője; — már pedig ily közhasznú és város minden lakosának legfőbb javát, egészségét érdeklő kut furrását még némi küzdelem árán is kellene létesíteni, annál inkább pedig így, hogy ez érdekekben nem hogy valakit ellenkező meggyőződésének megváltoztatására kellene bírni, sőt inkább e fontos tárgy létesítésének sürgetését kell az előljáróságnak magától minduntalan elhárítani; — szerettük volna továbbá látni,

A „CSONGRÁDI LAP” TÁRCZÁJA.

Az ösztönről.

Irta: (Dr. Fortlage után.) Kiss Elek.

Nem minden állatot lehet valamire idomítani; ehhez bizonyos felfogási képesség kívánatik, egy bizonyos foka a figyelemnek, s némely esetben egy foka az utánzási hajlamnak is, melyről később még leend szó.

Annyi bizonyos, hogy alapos okunk van a szerzett ösztönök analógiájáról, melyek eredetét már ismerjük, az eredeti ösztönökről is, melyeknek eredetét még nem ismerjük, itéletet hozni. Mert először e téren, szorgosabb megfigyelés után sok olyant szerzettnek fogunk találni, a mit kezdetben — ismeretlensége miatt, eredetinek gondoltunk, úgy hogy itt a szigorú határvonal hiányzik; másodsor, látjuk, hogy amaz ösztön, hogy az ember láttára meneküljön, vagy egy bizonyos ügyes mozdulattal eledelét megszerezze, éppen azon módon működik, legyen bár az embertől való félelem veleszületett vagy tapasztalás által szerzett; hozta bár az állat mozdulatának ügyességét magával a világra, vagy tanulta legyen bár mesterséges idomítás folytán. A törvény, mely szerint az ösztön működik, ezen esetek mindegyikében

nem más, mint a külső érzékek által felfogott jegyek találkozására a belső érzékben élő mozgató képekkel, melyekbe ama képek beleillenek.

A legnagyobb, mit az emlékezeti képek működése előhozni képes, az a magasabb tehetségekkel bíró állatok próbálgatásai s kísérletei, mely szerint önmagukról bizonyos ügyességben gyakorolják magukat, vagy valami újat is tanulnak; a mit oly idomításnak nevezhetnénk, melyet az állat önmagán gyakorol. A kutya p. o. mely sokáig eredménytelen ugrásokat tett, hogy egy magasán függő tárgyat elérhessen, az utóbbit mindig nagyobb ügyességgel teszi, mint az előbit, mignem végre sikerül neki. Mindezt a kellemes emlékezeti képek összehalmozódása okozza; mert minden eredménytelenül tett ugrás közelebb hozta a kívánt tárgyhoz, ami egy kellemes képet hagyott vissza emlékezetében, mely ismétlésre, s az erőfeszítés fokozására ösztönzi. Hasonló eset ez is: egy elefánt, melyet nappal arra tanítottak, hogy egy szál kötélén haladjon végig, éjjel a maga jószántából gyakorlta magát benne. A félig sikerült kísérlet emlék képei hatottak rá kellemes képekben.

És itt most azon tere jutottunk, hol a tökéletesebb szervezetű állatok cselekvéseit, a külső csalékony látszat után, majdnem haj-

landók volnánk okos megfontolásból származottaknak tekinteni, és ahol mi szorgosabb vizsgálódás után úgy fogjuk találni, hogy sok tény, melyet csak gondolkozás segítségével hiszünk végbevihetőnek, általunk is pusztán ösztönből vitetik véghez. Ha p. o. egy csapatot kinyitok, hogy bort fejtsék, vagy egy szivattyút hozok működésbe, hogy vizet merítsek, és én azon tárgyakból nagyon sokat kapok egyszerre, ez jele annak, hogy cselekvésemet mérsékeljem. Ha akkor meg nagyon keveset kapok, ez ismét jele annak, hogy azon tettet erősbitsem, mignem a kívánt tárgy a kellő mennyiségben lesz edényemben. Ily próbálgatáshoz és kísérlethez úgy látszik, mintha gondolkozás kívántatnék. Pedig néha az állatok is teszik ezt minden gondolkozás nélkül. Egy csuklyásmajom pl. először tört föl egy tojást, hogy annak egész tartalma szétfolyt; másodsor már gondossabban törte föl, s végre egész gyöngén kopogtatta azt valami kemény testhez, s hajdarabocskákat ujjával hártá el. És ezt nagyon elővigyázó mozdulattal tevő, mert az előbbi rohamos eljárás kellemetlen képet hagyott emlékezetében. Minthogy e kellemetlen képek jelül szolgáltak arra, hogy minden szeleskedő mozdulatot kerüljön, hogy mégis a tojás tartalmához jusson, nem maradt más hátra, mint vigyázóbb mozdulatokkal kísérteni meg a

2 oldal.

ha egy birtoknyilvántartó részére 500 frt fizetés e költségvetésbe be lett volna illesztve, mert az igazgatás e fontos részének községünkben csak úgy lehetne kellőleg megfelelni, ha egy irnokénál nagyobb fizetéssel ellátott egyén állana e célra az előljáróság rendelkezésére, ki teendőit egyik jegyző felügyelete alatt fontos állásához mért fizetés mellett lelkiismeretesen és ügybuzgalommal végezné.

Miniszteri rendelet az ipartörvényhez.

Az 1884. évi XVII. t. cz. (ipartörvény), valamint az építő mesterségek gyakorlása tárgyában kiadott rendeletek életbeléptetése óta felmerült tapasztalatok igazolták annak szükségességét, hogy azon kisebb kőműves, kőfaragó és ács munkálatok, melyek végzéséhez rendszerint csekélyebb képesítés is elégséges, szabatosan és közelebbről megjelöltessenek. E végből a kereskedelemügyi miniszter addig is, míg törvényhozási intézkedést eszközölné ki, szükségesnek találta az eddigi alaptól eltérve, az építési engedélyhez nem kötött építkezési munkálatok végzésére jogosító iparigazolványok kiadását megszüntetni s az ügyet újabbán olyképp szabályozni, hogy összhangban az 1884. XVII. t. cz. 10. §-ának rendelkezésével, mely szerint az építőipar minden megkülönböztetés nélkül engedélyhez kötött iparágak nyilvánítatik, kimondassék, miszerint bármely építési munkálat önálló végzésére iparengedély szükséges; továbbá, hogy a kisebb kőműves, ács és kőfaragó munkálatok végzésére szóló iparengedélyek feltétlenül megszabott képesítés, illetve a kimutatandó szakbavágó gyakorlat tartalma az 1884. XVII. t. cz. 6. §-ában megállapított képesítéssel összhangba hozassék; s végül, hogy az ily ipari engedélyek alapján fogantatható építkezési munkálatok köre tüzetes felsorolás útján közelebbről meghatározassék. Ehhez képest a kereskedelemügyi minisz-

ter f. hó 5-én következő rendeletet bocsátotta ki, melynek a 8. §-ában megjelölt életbeléptetésével egyidejűleg a miniszter az 1884. évi 46188. sz. földm. ipar- és keresk. miniszteri rendelet 6-ik §-át, illetve az 1885. évi 10228 sz. földm. ipar és kereskedelmi miniszteri rendeletet hatályon kívül helyezvén, az építő mesterségek keretébe tartozó bármely munkálatok végzésére iparigazolványok kiállítását beszüntetni rendelte:

42493—891. sz.
Az 1884. évi XVII. t. cz. 10. §-ában foglalt meghatározás alapján, a volt földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter úr által 1884. évi október hó 30-án 46188 sz. a. kiadott rendelet 6-ik §-ának, valamint az ugyanazon miniszter úr által 1885. évi márczius hó 12-én 10228. sz. a. kiadott rendeletnek hatályon kívül helyezése melyet, a kisebb kőműves, ács és kőfaragó munkálatok végzése tárgyában a következőket rendeltem:

1. §. Az építőmesterek bármely ágába tartozó munkálatok ezentúl csakis iparengedély alapján végezhetők.

A következő munkálatok tekintetében az iparengedély kiadásánál az 1884. évi október hó 30-án 46188 sz. a. kelt földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteri rendelet II. és III. fejezetében megállapított képesítés igazolása nem kívántatik:

1. Kőműveseknél: Kis és nagy községekben az egyszerű szerkezetű földszintes lakóházak az egyszerű gazdasági épületek építése: továbbá bárhol oly javítások és tartozások végzése, melyekhez a földszint magasságát meghaladó állványok szerkesztése és felállítása, vagy felfüggesztése nem szükséges, mindazonáltal csak akkor, ha a jelen pontban említett munkálatok építési engedély alá nem esnek.

2. Ácsoknál: Kis és nagy községekben az egyszerű szerkezetű földszintes lakóházaknál előforduló ács munkák; azonkívül bárhol az építési engedélyhez nem kötött javítások és tartozások; valamint az új munkák közül padlók, kerítések, kapuk, ajtó- és ablakfélfák, sertés- és hasonló ólak készítése.

3. Kőfaragóknál: minden oly kőfaragó munka, mely nem az épület szerkezeti részéin végeztetik, illetőleg a mely az épülrészek-

ben nem az illető kőfaragó-iparos által, hanem az építkezésért felelős iparos által helyeztetik el.

2. §. A ki az előző szakaszban felsorolt kisebb kőműves, ács- és kőfaragó munkálatok végzésével önállóan kíván foglalkozni, köteles az első fokú iparhatóságokhoz iparengedélyért folyamodni.

Az iparengedély elnyerése iránt az első fokú iparhatóságokhoz intézendő kérvényben a folyamodó—annak igazolása mellett, hogy az ipar- üzés tekintetében az 1884. évi XVII. t. cz. 1. illetőleg 2, vagy 3 §-ában megállapított általános kellékekkel bir, tartozik még igazolni azt, hogy azon építési iparágban, melyet a jelen rendelet korlátai között önállóan gyakorolni kíván, legalább három éven át szakbavágó munkával foglalkozott.

3. §. E kellékek igazolása esetén és az ipartörvény 21. §-ában megállapított díj lefizetése után az első fokú iparhatóság a következő bélyegmentes iparengedélyt állítja ki.

..... szám.

Iparengedély

N N n-i lakos kellően bejelentette, hogy város (község) területén a kisebb kőműves (ács kőfaragó) munkálatok végzésével önállóan kíván foglalkozni.

Miután a nevezett az 1884. évi XVII. törvényezikben, valamint a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által 1891 évi augusztus hó 25-én 42493. sz. a. kiadott rendelet 2. §-ában megállapított kellékekkel igazolta azt, hogy a kisebb kőműves (ács, kőfaragó) munkálatok végzésére képesítve van, N N t szám alatt iparajstromunkba bejegyeztük s részére ezen iparengedélyt kiadtuk azon megjegyzésével, hogy N N csakis az idézett 42593/91. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet 1. §-ában felsorolt kőműves (ács, kőfaragó) munkálatokat van jogosítva végezni. Kelt stb.

— — — —
mint első fokú iparhatóság.

4. §. Ily iparengedélyek a jelen rendeletben meghatározott kellékek igazolása után a kisebb építési munkálatoknak csakis valamelyik ágára, t. i. vagy a kőműves-, vagy az ács-, vagy a kőfaragó-ipar körébe tartozó kisebb munkálatok végzésére külön-külön

célhoz jutást.

Egy pudli kutya San-Franciskóban e város legelőnebb utcáin keresztül is nagyon jól el tudta találni az utat a kirkóthöz, hogy egy bizonyos órában a gőzhajóval St. Sakramentoba utazzék, ha eszébe jutott, hogy ott egyik barátját vagy barátjánőt meglátogassa. S ehhez nem volt szüksége gondolkodásra; e cselekvéséhez tökéletesen elég volt azon körülmény, hogy a hajó elindulásának képe annyira azonos volt a nap egy bizonyos órájának elközeledési képével, hogy ezen órának mindennap megújuló képével együtt azon kép is mindig megújult érzékében, mely a St. Sakramentoi látogatásra ösztönzö.

Az eddig felsorolt jelenségek mind az emlékezetű jelek működésében lelik magyarázatukat; először a kellemetlenség és félelem, azután a kellemes és óhajtott képek jelei, s végre mindkettőnek egyesült közrehatásából származólag a megszokás, az idomítás és próbálgatás. E jelek mind egy egyszerű emlékezetű képben állanak, melyek közvetlenül az iszony, vagy vonzódás hajlamát hozzák izgalomba. Innét tehát emlékezetű, vagy egyszerűen képjeleknek nevezhetjük őket.

Ezeknek ellentéte a közvetett vagy személyi jelek, az érzés jelei, melyekről a következőkben lesz szó. Az ezek által felvilágosítható legegyszerűbb s legelső tünemény: az utánzasi ösztön.

A jel által saját személyünkben a tagmozgató erő fölélesztetik, s rólunk ugyanaz egy más személybe szintén átmegy. Ez nem történhet meg, ha az egyik személy azt, a mit pl. a másikkal uja vagy karja tesz,

mindig úgy nem fogná föl, mintha a saját uja vagy karja ugyanazon időben ugyanazt nem szándékozott volna tenni. Az utánzasi ösztön jeleinek megértése tehát sokkal mesterségesebb, mint az emlékezetű jeleké. Mert az utánzasi jelek nem mindig közvetlenül valami hajlamtól függenek, hanem azok a jelek adó egyen belső állapotát képezik, melyet mi közvetve a jelek által sajátítunk el. Csak azon tehetségünkkel fogva, hogy magunkat egy más személy haragvó állapotába beleérzhetjük, lesz annak ököibe szorított keze, s toporzékoló lába reánk nézve annak jelvé, hogy ő haragos. Így tehát az utánzasi jelek megérthetése azon képességen alapszik, hogy saját személyünket bizonyos fokig, képzetben egy más személyiséggel cserélhetjük föl, vagy abba magunkat mintegy beleérzhetjük. E beleérzés erejét, — ha van rá hajlam, — az adott jelek mennyisége és ereje határozza. És minthogy élénkebb kedély állapotok több és erősebb jeleket adnak, ennél fogva az élénk örömet, élénk fájdalmat és haragot jelentő jelek általunk is élénkebben érzetnek, s legkönnyebben találunk bensőnkben önkénytelen utánzásra. Innét van, hogy a jovialis, tréfára s vidámságra hajlandó természetek, sőt a hirtelen haragúak is, s méginkább a cholikusok, kik szüntelen szeretetről gyűlöletre, gyűlöletre szeretetre ugrálnak, legkönnyebben indítanak bennünket ösztönöszerű belső utánzásra. A benyomások nagy világossága segélyével, melylyel ránk hatnak, könnyen arra indítanak bennünket, hogy úgy érezzünk, mint ők; meghatnak, vonzanak s elragadnak bennünket, s imponálnak nekünk. Ellenben a csöndes,

magába zárt, álmos természetű kevés és nem annyira pregnans jeleket ad bensejéről, azért nem is ragadnak el senkit, nem hatnak meg senkit, s nem imponálnak senkinek.

E körülményen alapszik az uralkodó szellemek uralmának egész titka. Részint erősebben éreznek, részint erősebben és gyorsabban gondolkoznak, s így a másik is, mielőtt észre venné azt, elragadtatik általuk, és pedig saját előnyére. Mert az idegen segély által, érzi, hogy gyorsabban cselekedni érheti, habár néha az önműködés rovására is. Tehát csak e kettő közt lehet választania: vagy követni azokat, vagy kitűzdeni ellenök. Nyugalma oda van így is, úgy is.

Hogy ezen öntudatlan ösztönlet mennyire képes és hajlandó a saját személyünket más személybe átcserezni, ezt mindennek előtt azon részvét is tanúsítja, mely abban áll, hogy mi egészen beleéljük magunkat a szenvedő helyzetébe, nem mintha akarnók, hanem mivel kénytelenek vagyunk vele; mert itt egy ösztön működik, melynek ugyan egy bizonyos fokig ellentállhatunk, de mely, ha ellene nem állunk, akaratlanul elragad bennünket. Bizonyosága ennek a szülői s gyermeki szeretet ösztöne, midőn az egyik személy a másikban nem különbözö személyt, hanem önmagát látja s érzi második alakban. A mily mérvben látható az állatoknál, hogy a szülők gondoskodnak magzataikról, úgy azoknak táplálásában, mint ellenséges befolyásoktól való megvédésben, — épp azon mérvben nyilatkozik nálunk az egyik egyednek egy másikba való átolvadásának ösztöne.

(Folyt. köv.)

Szalkai Julianna nevén lévő +1744 r.-számú házra és beltelekre az árverést 410 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891 évi október hó 30-ik napján délelőtti 9 órakor a csongrádi kir. járásbírósnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10⁰/₀-át vagyis o. é. 44 frtot készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemberhó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1891. évi augusztus hó 13 napján.

A csongrádi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

GRÜN, kir. albiró.

Dr. Váli Gézőnek

I. tized. Szarvas utca 181. sz. a. fekvő háza szabadkézből eladó.

15676—891.

Hirdetmény.

A szegedi kir. törvényszék közölni teszi, hogy az elfogadott terv szerint Csongrád város határában a Csongrád városi szőlőktől a 84 számú tiszai átvágás felső torkolatáig a csongrád-sóvényházi ármentesítő és belvízszabályozó társulat által vállalata részére igényelt földterületek kártalanítási árára nézve kinem egyezett érdekeltektől kisajátítandó terjedékek kártalanítása végett az 1881 évi 41. t. cz. 46 §-a értelmében szükséges és

Csongrád város község házával megtartandó tárgyalásra 1891 évi szeptember hó 28-ik napjának délelőtti 9 óraja határidőül kitűzetik és arra Kupeczki Jakabné, Vincze Klára és tényleges birtokos Kupeczki Mária, Pitrik Jánosné, mint a csongrádi 2350 sz. tjkben felvett 6314-6315 hrsz. alatti, Kádár Sándor és Olajos^c Erzsébet úgy kiskoru Polyák Farkas, Polyák Katalin, Polyák Julianna, Polyák Rozália valamint Poczik Mihályné Sági Julianna mint a csongrádi 4190 számú telekjegyzőkönyvben foglalt (1125—1126) hrsz alatti Seres István illetve ennek örökösei, úgy tényleges birtokosok Gera István és Felföldi Imre, mint a csongrádi 522 számú tjkbe bevezetett 887 hsz. alatti, Bori János, Bori István, Bori Mátyás, Bori Péter, Bori Lázár, Bori Mária és az elhalt Bori József jogutódai Kelemen Rozália özvegy Bori Józsefné, Bori Imre, Bori József, Bori Rokus, Bori Rozália, Bori Veronika úgy tényleges birtokos Mencser István, mint a csongrádi 328 számú tjkbe bejegyzett 561 hsz. alatti. Szegi Veronika Vincze Imréné és kiskorú gyermekei Vincze Francziska, Vincze Mária, Vincze Imre, mint a csongrádi 272 számú tjkben foglalt 2519 hsz. alatti; Vida Mihály, Oláh Ágnes, Oláh Rozália, Katona Jánosné Oláh Mária és Oláh Pál mint a csongrádi 303 számú tjkbe felvett 2292 hrsz. alatti ingatlanoknak tulajdonosai illetve tényleges birtokosok, továbbá a kiskorú érdekeltek jogaira való felügyelés tekintetéből Csongrádvármegye központi árvaszéke, nem különben a Csongrád városi takarékpénztár képviselőjében annak igazgatósága, a magyar állam kincstár képviselőjében a szegedi m. kir. Pénzügyigazgatóság, Fürgeteg Francziska, Vincze Imréné, mint telekkönyvi érdekeltek, és a kisajátító csongrád-sóvényházi ármentesítő társulat képviselőjében Szabó Imre kir. közjegyző végre az ismeretlen helyen távol levő érdekel-

tek ügy-gondnoka Dr. Szarka Mihály ügyvéd személyesen, vagy törvényes meghatalmazottjuk által leendő megjelenés végett oly kijelentéssel idéztetnek meg, hogy az érdekeltek elmaradása a kártalanítás kérdésébeni határozat hozatalát gátolni nem fogja és egyéni értesítésnek elmaradása vagy a feleknek a tárgyalásról kimaradása miatt igazolásnak helye nincsen.

Kelt Szegeden, a szegedi kir. törvényszéknek 1891. évi augusztus 13-án tartott ülésében.

Örhalmy
s. k. h. elnök.

Szarka
s. k. jegyző.

8-7

Rendkívül fontos talál-
mány gyengeség ellen!

FÉRFIAKNAK!

A cs. és kir. szab. **Potentator**-ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használt; még több évi gyengült vagy elvesztett erő is helyreállíttatik (külsőleg észrevehetetlen, garantított ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógy. mód.) Hires tanárok elismerő nyilatkozatai legmelegebb orvosi ajánlások és az alaposan kigyógyultak ezernyi hálaíratát érdekeltektől tanácsolják a cs. és kir. szab. **Potentator** alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás diszkrétcióval. Tartalom és származás felismerhetetlen. **Dr. Altmann Károly**, Wien, VII., Mariahilfstrasse 70 sz. Felvilágosító röpiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

3

Fogbajosok szives figyelmébe.

Van szerencsém Csongrád és vidéke t. közönségének becses tudomására hozni, hogy lakásomon (Szentesen I. tized 307. sz. házban) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam.

Naponkint 1—4 óráig küiön

FOGÁSZATI RENDELÉST

tartok és nemcsak fog- és gyökhezást s a fogak plombálását (arany, ezüst és emállal) végezem, hanem úgy egyes műfogakat, mint teljes fogsorokat a legnagyobb tökéletességgel készítek.

Ezenkívül azon kellemes helyzetben vagyok, hogy foghuzásokat altatással is végezek, melynél a fogak kihuzása teljesen fájdalom nélkül történik.

Magamat a t. közönség szives bizalmába ajánlva, maradtam tisztelettel

Med. Univ. Dr. Czukermann Soma.

3—2

Csongrád, 1891. Nyomatott Schwarcz Sándor könyvnyomdájában.

3 nap alatt!

gyógyul a huyesótakár, bármily régi keletkezésű is az új mód szerű szabadalmi eszközzel minden más költség nélkül.

MEGRENDELHETŐ

Dr. TÓTH

Budapesten, IV. Deák-Ferenc-utca 3 sz.

Egy db. ára használati utasítással együtt 4. finomabb 5 frt.

26—3